

Mottaker
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO
Norge

Deres ref.:

Vår ref.: 2014/0043-2

Saksbehandler: Marita Skjæveland
Saksansvarlig: Gjermund Nese

Dato: 13.05.2014

Høringsuttalelse - forskrifter om kapitalkrav, godtgjørelsesordninger mv.

Innledning

Konkurransetilsynet viser til brev fra Finansdepartementet 07. februar 2014 vedrørende høring om forskrifter om kapitalkrav, godtgjørelsesordninger mv.

EUs nye forordning og direktiv (CRR/CRD IV-regelverket) for gjennomføring av Basel III er ennå ikke tatt inn i EØS-avtalen. De viktigste bestemmelsene i CRR/CRD IV-regelverket er allerede tatt inn i norsk lov. Det gjenstår en rekke detaljer og utfyllende bestemmelser i EUs nye regelverk som skal gjennomføres i forskrift.

Finansdepartementet har gitt Finanstilsynet i oppgave å utarbeide et høringsnotat og utkast til forskrifter med egne nasjonale regler, som så langt det passer svarer til resten av CRR/CRD IV-regelverket. I tillegg har Finanstilsynet fått i oppgave å gjøre rede for og vurdere det nasjonale handlingsrommet norske myndigheter har for å gjennomføre dette regelverket.

Konkurransetilsynets merknader

Konkurransetilsynet legger til grunn at CRR/CRD IV-regelverket skal tas inn i EØS-avtalen. Det forelagte høringsutkastet er dermed en midlertidig tilpasning til regelverket i EU. Konkurransetilsynet mener derfor at det er særlig viktig at betydningen av et harmonisert regelverk blir vektlagt, og viser til svar på høring om beregningsgrunnlag for kapitalkrav¹:

"Konkurransetilsynet mener prinsipielt at man for å sikre like vilkår for markedstilgang og dermed stimulere konkurransen, bør tilstrebe like rammevilkår innenfor EU/EØS-området og at man således bør søke å unngå særnorske regler. Etter Konkurransetilsynets syn vil harmoniserte rammevilkår innenfor EU/EØS være av betydning for ikke å vri konkurransen som skjer ved etablering over landegrensene."

¹ Konkurransetilsynets sak 2013/0243-3.

I det foreslåtte forslaget fra Finanstilsynet fremkommer det at overgangsregelen fra Basel I (Basel I-gulvet) for bankene som bruker IRB-metoden fortsatt tolkes på en annen måte i Norge enn i EU. I forslag til endring i kapitalkravsforskriften §2-1 (3) presiseres det at Basel I-gulvet er et gulv for beregningsgrunnlaget og ikke for ansvarlig kapital slik det tolkes i EU. Filialer av svenske og danske banker er relativt store långivere i Norge.² Gitt Norges tolkning av Basel I-gulvet må disse bankene alt annet likt, sette av mindre i egenkapital per utlånte krone i Norge enn norske banker. Det gir ulike konkurransevilkår for banker som opererer i det norske utlånsmarkedet. I tillegg bidrar ulik tolkning av Basel I-gulvet over landegrensene til at det blir vanskeligere å sammenligne ulike bankers soliditet. Det kan gi ulike vilkår for bankenes konkurranse om finansiering i de internasjonale kapitalmarkedene.

Innføringen av interne modeller for beregning av risikovekter (IRB-metoden) har ført til svært lave risikovekter i enkelte banker.³ Norges Bank skriver i rapporten Finansiell stabilitet 2013 at gjennomsnittlig risikovekt for boliglån i bankene som bruker IRB-metoden ligger i intervallet 10-15 prosent, mens beregninger Norges Bank har gjort indikerer at nivået burde vært 20-30 prosent. Basel I-gulvet er en måte å begrense bankenes mulige reduksjon av risikovektene ved bruk av IRB-metoden. Basert på hensynet til bankenes soliditet kan det være fornuftig å sikre at bankene som benytter IRB-metoden ikke får for lave risikovekter. Konkurransetilsynet vil likevel bemerke at det finnes andre alternativer for å oppnå et gulv på IRB-bankenes risikovekter der man ikke tolker regelverket på en annen måte enn i EU, og som vil gi like vilkår i Norge for alle banker med virksomhet i Norge.

På bakgrunn av frykt for kredittørke for et segment som i stor grad er avhengig av bankvesenet for finansiering, gir CRD IV-regelverket en reduksjon i risikovektene for utlån til små og mellomstore bedrifter. Finanstilsynet foreslår at denne bestemmelsen ikke blir gjennomført i det norske regelverket. Norge går dermed utenfor det nasjonale handlingsrommet som CRD IV-regelverket legger opp til. Finanstilsynet begrunner sitt forslag med at risikoen ved utlån til dette segmentet ikke gir grunnlag for reduserte kapitalkrav. I tillegg hevder de at frykten for kredittørke ikke er relevant i Norge. Ulik praksis knyttet til risikovekting av utlån til små og mellomstore bedrifter kan bidra til konkurransevridning mellom norske banker og filialer av utenlandske banker som har virksomhet i Norge. Konkurransetilsynet etterlyser derfor en vurdering av de konkurransemessige effektene knyttet til Finanstilsynets forslag.

Det forelagte høringsutkastet er en av flere høringer knyttet til endringer i reguleringen av finansmarkedssektoren de siste årene. Konkurransetilsynet har i tidligere høringsvar etterlyst vurderinger av de konkurransemessige effektene av nytt regelverk for finansmarkedet. Heller ikke i det forelagte høringsnotatet kan vi se at det er gjort vurderinger av mulige konkurransemessige konsekvenser av de foreslåtte regelendringene.

Med hilsen

Gjermund Nese (e.f.)
avdelingsdirektør

² Se Tabell 1 i Finanstilsynets utkast til høringsnotat – Systemviktige finansinstitusjoner og verdipapirforetak.

³ Se figur 2.15 i Finansiell stabilitet 2013.

Mottaker
Finansdepartementet

Postadresse
Postboks 8008 Dep

Poststed
0030 OSLO
Norge

Kontakt/e-post
postmottak@fin.dep.no